

Peace Fellowship

Metodat dhe praktikat për edukimin për paqen

Ky publikim "Metodat dhe praktikat për edukimin për paqen. Bazuar në materialet e projektit afatgjatë "Fellowship për Paqen - Promovimi i kulturës së paqes përmes forcimit të bashkëpunimit të punëtorëve të rinj për paqe" u zhvillua brenda projektit "Fellowship për Paqen - Promovimi i kulturës së paqes përmes forcimit të bashkëpunimit të punëtorëve të rinj për paqe" i financuar nga Bashkimi Evropian. Mendimet dhe opinionet e shprehura janë, megjithatë, ato të autorëve vetëm dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht ato të Bashkimit Evropian ose Agjencisë Ekzekutive për Arsim dhe Kulturë Evropiane (EACEA). As Bashkimi Evropian dhe as EACEA nuk mund të mbahen përgjegjës për to.

Autorët:

Yuliya Ielfimova
Nevena Radosavljević
Agata Stajer

Redaktor :

Alper Paris Gürlek

Kontribues :

Jorge Aguado Sánchez
Raminta Bagdonaite
Alper Paris Gürlek
Lydia Letsch
Ketevan Wehrsig

Dizajn : Ena Sadiković

Përkthyes:Erion Krasniqi

Përmbajtja

Rreth Manualit

Rreth Rrjetit të Ambasadorëve të Rinje per Paqe

Rreth projektit Fellowship për Paqen

Trainimet

- E-mesim
- Harta e të drejtave të njeriut
- Aktivitetet lokale
- **Kuadri i Kompetencave**

Praktikat

Rreth Manualit

Manuali i Fellowship-it për Paqe është krijuar si një burim që përshkruan praktikrat dhe metodat për të kultivuar një kulturë paqeje duke trajnuar të rinjtë dhe punonjësit e të rinjve në fushat e të drejtave të njeriut dhe ndërtimit të paqes. Ky manual ofron udhëzime mbi strukturën e projektit Peace Fellowship dhe një nga rezultatet e tij: kuadri i kompetencave për një kulturë paqeje dhe veprime lokale. Ai është lehtësisht i adaptueshëm nga palët e interesuara në arsim, duke u mundësuar atyre të integrojnë këto metoda në kurrikulat arsimore formale dhe joformale.

Synimi është që Manuali të pilotohet në çdo vend partner përmes projekteve të veprimit, duke synuar përfundimisht të përmirësojë standardet e planifikimit dhe ofrimit për aktivitetet e mbrojtjes së Kulturës së Paqes dhe të Drejtave të Njeriut brenda dhe përtej institucioneve dhe vendeve pjesëmarrëse. Manuali synon të ngritë jo vetëm aktivitetet e ardhshme të organizuara nga Rrjeti, por edhe ato të partnerëve të tij, bashkëpunëtorëve të këtij projekti dhe subjekteve të tjera të lidhura.

Është thelbësore të theksohet se Manuali, si një burim arsimor, është planifikuar t'i nënshtrohet zhvillimit, përshtatjes dhe rinovimit të vazhdueshëm. Kjo qasje siguron një ndikim të qëndrueshëm në punën dhe edukimin e të rinjve me kalimin e kohës.

Ky version i Manualit i përkthyer në shqip është një version i shkurtuar i Manualit, i shkruar fillimisht në anglisht. Vizitoni faqen e internetit të Rrjetit të Ambasadorëve të Paqes Rinore për qasje në [versionin e plote](#).

Rreth Rrjetit të Ambasadorëve të Paqes Rinore

Rrjeti i Ambasadorëve të Paqes Rinore (YPAN) është një komunitet joformal i trajnerëve dhe edukatorëve të specializuar në të drejtat e njeriut, transformimin e konflikteve dhe edukimin për ndërtimin e paqes. Që nga viti 2014, në bashkëpunim me organizata të ndryshme joqeveritare, YPAN ka formuar edukuesit e ardhshëm të paqes përmes aktiviteteve arsimore joformale të kryera në mbarë botën. Rrjeti përbëhet nga 120 anëtarë nga 30 vende të ndryshme në botë.

"Ne jemi një rrjet i edukuesve të rinj të paqes dhe aktivistëve të përkushtuar për të nxitur një kulturë paqeje. Misioni ynë përfshin fuqizimin e të rinjve, avokimin për të drejtat e njeriut përmes edukimit dhe angazhimin në veprime jo të dhunshme për të adresuar, parandaluar dhe transformuar konfliktet."

[↪ The website of the Network](#)

[↪ Instagram](#)

[↪ Facebook](#)

Rreth projektit Fellowship për Paqe

Projekti Fellowship për Paqe sjell së bashku organizatat anëtare të Rrjetit të Ambasadorëve të Paqes Rinore për të ndërtuar kapacitetin e organizatave partnere dhe të Rrjetit të Ambasadorëve të Paqes Rinore në përgjithësi. Qëllimi është të rritet cilësia e punës së tyre dhe të ndahen praktikat inovative duke zhvilluar Fellowship për Paqe dhe fuqizuar pjesmarresit me instrumente për ndërtimin e paqes në komunitetet e tyre.

Secila organizatë partnere dhe, rrjedhimisht, secili komunitet i synuar përballet me sfida specifike në ndjekjen e transformimit paqësor. Ndërsa të gjithë partnerët e projektit janë anëtarë aktivë të Rrjetit të Ambasadorëve të Paqes Rinore, ata punojnë në mjedise unike dhe të veçanta me metoda dhe qasje individuale.

Ideja e Fellowship-it të Ambasadorëve të Paqes Rinore është të zhvillojë një program hibrid mësimi njëvjeçar që u mundëson organizatave partnere të punojnë së bashku, të ndajnë praktikat e tyre më të mira dhe të përmirësojnë aftësitë dhe kompetencat e individëve për të vepruar për transformim paqësor..

Qëllimet e projektit Fellowship për Paqe janë:

1. Të rrisë kapacitetin dhe njohuritë e organizatave partnere mbi; të drejtat e njeriut, edukimi për paqen, menaxhimi i konflikteve, metodat e kërkimit dhe fushatat e avokimit..
2. Për të lejuar organizatat të rrisin bashkëpunimin e tyre, të sjellin qasje te reja në punën e tyre dhe të rrisin cilësinë e aktiviteteve të tyre përmes zhvillimit të Toolkit-it të praktikave dhe metodave të Fellowship për Paqe.
3. Për të fituar një kuptim më të mirë të çështjeve specifike të të drejtave të njeriut për një vend. Pjesmarësit do të prezantohen me instrumentet ekzistuese dhe praktikat më të mira për zgjidhjen e këtyre çështjeve dhe nxitni bashkëpunimin me ekspertët vendas dhe kombëtarë, palët e interesuara dhe vendimmarrësit.
4. Për të rritur ndërgjegjësimin e publikut rreth çështjeve të të drejtave të njeriut në komunitetet lokale përmes aktiviteteve edukative, fushatave avokuese dhe veprimeve të tjera

Organizatat partnere:

Projekti përfshin tetë organizata partnere:

- Association Cultural Sende (Spain)
- Youth Peace Ambassadors Network France
- Peace Ambassadors Poland
- Center for Euroinitiatives (Ukraine)
- Local Peace (Kosovo)
- Youth Peace Ambassadors Turkey (Genc Baris Elcileri Turkiye)
- Sivil Toplum Araştırmaları Derneği (Civil Society Research Center)
- Peace Up! (Germany) – the coordinating organisation of the project.

Projekti ka një kohëzgjatje prej 18 muajsh. Ai u zbatua gjatë periudhës nga 1 nëntori 2022 deri më 30 prill 2024. Projekti zbatohet në kuadër të skemës së projektit Erasmus + KA2 për Ngritjen e Kapaciteteve me mbështetjen financiare të Agjencisë Kombëtare Gjermane të Erasmus+.

Elementet e Peace Fellowship:

Trajnimet

Gjatë Bursës së Paqes, u organizuan dy sesione trajnimi të rëndësishme për përfaqësuesit e grupeve kombëtare.

Trajnimi i parë, i titulluar **“Transforming Conflicts – Building Communities”** u zhvillua nga 26 mars deri më 2 prill 2023, në Falkensee, Gjermani. Ky trajnim u fokusua kryesisht në temën e transformimit të konfliktit.

Trajnimi i dytë **“Peace Advocacy”** u zhvillua në datat 9-16 nëntor 2023 në Teremiski, Poland.

Trajnimi kishte për qëllim fuqizimin e të rinjve nga komunitetet e synuara për të marrë një rol aktiv në ndërtimin e paqes duke i pajisur ata me aftësi dhe kompetenca në metodat e kërkimit dhe avokimit.

E-Mësimi

E-Mësimi është një seri modulesh e mësimi online si një mjet për të ndarë mësimet e projektit dhe më gjerë. E-Mësimi është zhvilluar në platformën e mësimi online të Rrjetit të Ambasadorëve Rinor të Paqes – YPAN Academy. E-Mësimi ofrohet gjatë gjithë projektit për të mbështetur procesin mësimor të pjesëmarrësve.

Harta e të drejtave të njeriut

Pjesëmarrësit e YPAN-it, me mbështetjen e secilit partner, kryen një ushtrim të hartës së të drejtave të njeriut për të identifikuar çështjet e lidhura me të drejtat e njeriut në komunitetet e tyre lokale (check the Appendix in the [English version](#) of the Toolkit). Rezultatet, të paraqitura gjatë trajnimit të dytë në Poloni, kontribuan në zhvillimin e planeve të veprimit për iniciativat lokale.

Aktivitete Lokale

Aktivitetet lokale në kuadër të Peace Fellowship u krijuan për të zbatuar kompetencat e fituara në kontekste specifike të realiteteve lokale të Peace Fellows. Pjesëmarrësit u inkurajuan të krijojnë rrjete lokale për të forcuar përpjekjet e tyre për ndërtimin e paqes. Çdo organizatë partnere ofroi mbështetje lokale, duke siguruar që përpjekjet për paqe të Peace Fellows mund të kishin një ndikim të shumëfishtë në komunitetet e tyre.

Këto aktivitete lokale përbëheshin nga dy komponentë kryesorë :

1. Punëtori lokale për grupet kombëtare :

Këto punëtori synonin të thellonin të kuptuarit e çështjeve të rëndësishme për secilin vend dhe të adresonin nevojat e të mësuarit të pjesëmarrësve në zbatimin e veprimeve të tyre lokale. Çdo punëtori ishte përshtatur për vendndodhjen e tij ose nevojat e identifikuara të Peace Fellows. Çdo organizatë partnere zbatoi tri punëtori.

1. Veprimet Lokale :

Veprimet lokale, një pjesë integrale e Peace Fellowship, përfshinin pjesëmarrës që bashkëpunonin brenda grupeve kombëtare për të identifikuar një ose dy çështje të të drejtave të njeriut që dëshironin t'i trajtonin si aktivistë të paqes. Pjesëmarrësit zhvilluan plane veprimi për të nxitur ndryshimin, duke zbatuar aktivitete ndërgjegjësuese, fushata avokuese ose veprime të tjera edukative. Këto iniciativa u hartuan në bazë të Kornizës së Kompetencave për Kulturën e Paqes. Gjatë zbatimit, theks i veçantë iu kushtua bashkëpunimit me anëtarët e komunitetit dhe palët e interesuara lokale.

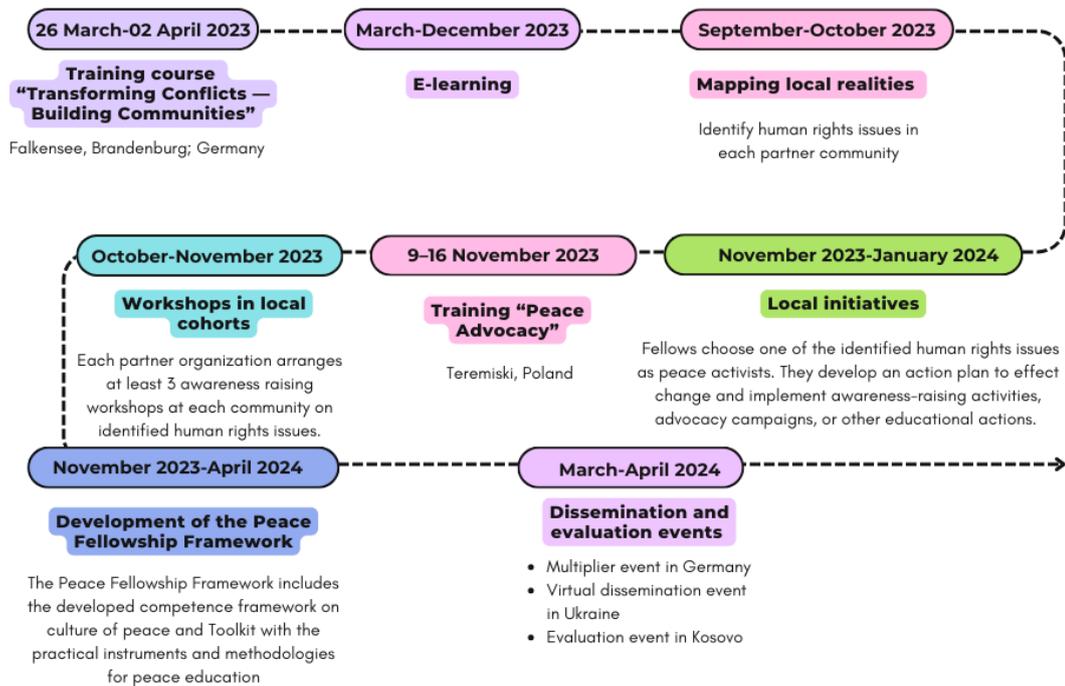
Korniza e Kompetencës për Ndërtuesit e Paqes

Korniza e Kompetencës për edukatorët e Paqes u hartua si një model i kompetencave për individët që dëshirojnë të përfshihen në mënyrë aktive në transformimin e konflikteve dhe ndërtimin e një kulture paqeje në komunitetet e tyre. Ai shërben si një udhërrëfyes për njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet e nevojshme për të funksionuar si paqëndrues në jetën e përditshme, si aktivist dhe si edukator/trajnuar.

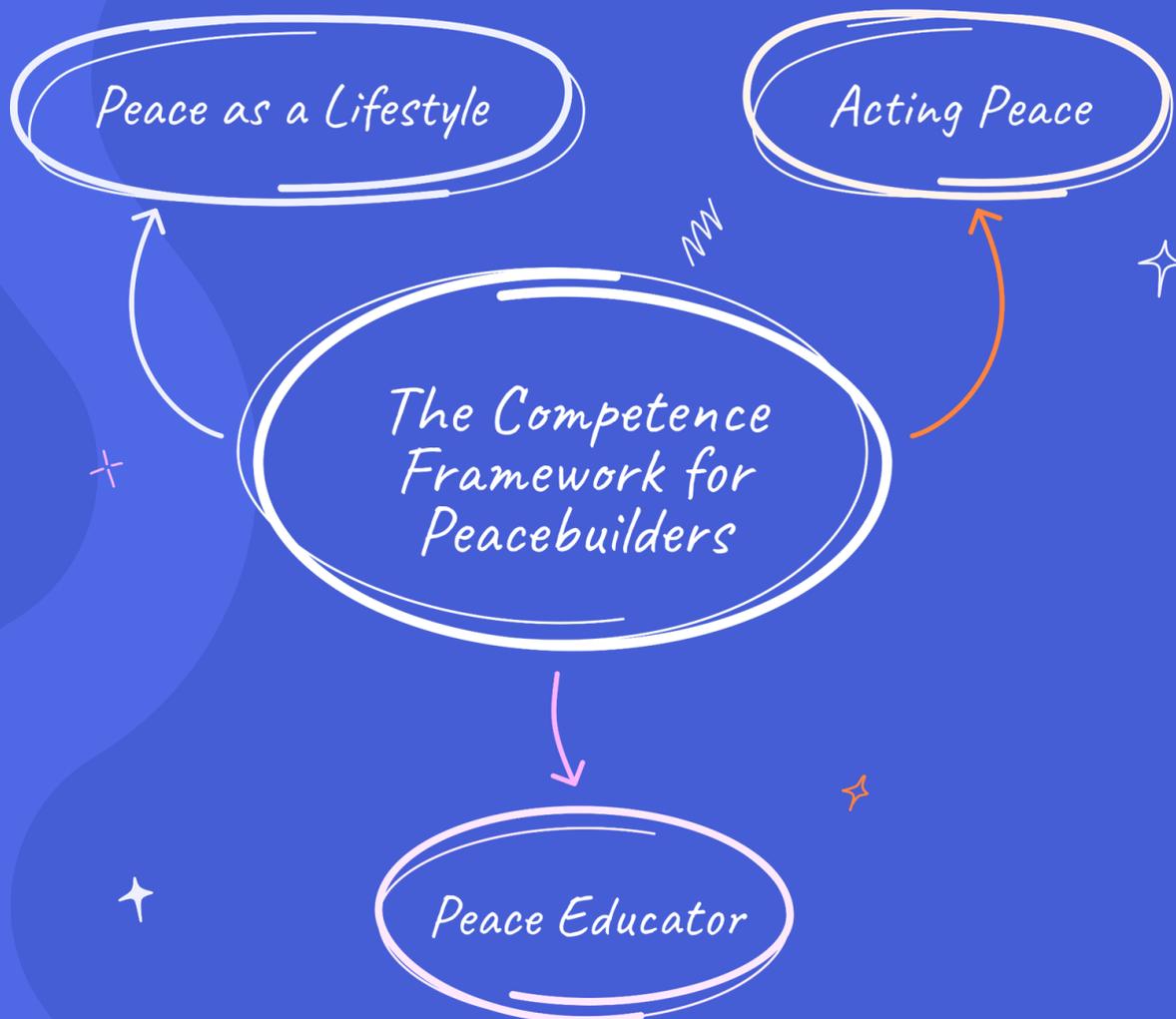
Koncepti I Peace Fellowship

Fellowshipi i Ambasadorëve Rinor të Paqes është një program gjithëpërfshirës hibrid i të mësuarit njëvjeçar. Ai nxit bashkëpunimin ndërmjet organizatave partnere që përfshijnë shtatë vende (Francë, Gjermani, Kosovë, Poloni, Spanjë, Turqi, Ukrainë). Objektivat kryesore janë lehtësimi i punës kolektive, shkëmbimi i praktikave më të mira dhe rritja e aftësive dhe kompetencave të individëve, duke i fuqizuar ata që të kontribuojnë ndjeshëm në transformimin paqësor.

Peace Fellowship Timeline

Framework of Competences for Peacebuilders

HISTORIKU

Korniza e Kompetencës për Ndërtuesit e Paqes është një komponent i projektit 18-mujor Peace Fellowship të YPAN. Programi Peace Fellowship u zbatua me synimin për t'u shumëfishuar mes gjeneratave të reja të paqëndruesve. Për të lehtësuar një shumëzim të tillë, Korniza e Kompetencës u hartua si një udhëzues për ndërtimin e kapaciteteve të të rinjve për të vepruar si ndërtues të paqes në komunitetet e tyre lokale.

Korniza e Kompetencës për edukatorët e Paqes është rezultat i një procesi bashkëpunimi midis ekipit ndërkombëtar të trajnerëve dhe përfaqësuesve të organizatave partnere. Secila organizatë partnere dhe pjesëmarrësit e trajnimit gjithashtu kontribuan në zhvillimin e Kornizës së Kompetencave, duke ofruar komente mbi përmbajtjen e kompetencave dhe komponentët e tyre (njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet). Pjesëmarrësit dhanë komentet e tyre për kurset e trajnimit rezidencial të mbajtura në kuadër të këtij projekti, duke siguruar kontributin e tyre në fillim të procesit mësimor dhe më vonë kur ata fituan përvojë në ndërtimin e paqes. Korniza u përdor si një mjet pilot si gjatë trajnimit të bashkëpunëtorëve të YPAN-it ashtu edhe gjatë zbatimit të veprimeve lokale.

Frymëzimi për Kornizën e Kompetencës erdhi nga ekspertiza e Rrjetit Rinor të Ambasadorëve të Paqes, i cili ka zhvilluar aktivitete të edukimit për paqen që nga viti 2012.

VËSHTRIM I PËRGJITHSHËM

Korniza e Kompetencës për mësuesit e Paqes u hartua si një model i kompetencave për individët që dëshirojnë të përfshihen aktivisht në transformimin e konflikteve dhe ndërtimin e një kulture paqeje në komunitetet e tyre. Ai shërben si një udhërrëfyes për njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet e nevojshme për të funksionuar si paqëndrues në jetën e përditshme, si aktivist dhe si edukator/trajnues.

Korniza është e ndarë në tre fusha të kompetencave që pasqyrojnë tre nivele (personale, vepruese dhe arsimore):

1. Paqja si mënyrë jetese

I referohet kompetencave që lidhen me të jetuarit në harmoni me veten, qeniet e tjera të gjalla dhe mjedisin, si në nivel lokal ashtu edhe në atë global.

2. Veprimtaria e Paqes

I referohet kompetencave të nevojshme kur punoni në organizimin, planifikimin dhe zbatimin e aktiviteteve të ndërtimit të paqes.

3. Edukatore e paqes

I referohet kompetencave që forcojnë anën edukative të aktiviteteve të ndërtimit të paqes dhe rritin kapacitetin për të hartuar, zbatuar dhe vlerësuar edukimin për paqen.

Është e rëndësishme të theksohet se disa nga kompetencat mund të zbatohen në nivele të ndryshme (personale, vepruese dhe arsimore).

GRUPI I SYNUAR

Korniza e Kompetencës është krijuar për një grup të synuar të të rinjve, punëtorëve rinorë, ndërtuesve të rinj të paqes dhe aktivistëve të paqes me synimin për t'u zbatuar në mjediset e arsimit joformal. Ky Kuadër është përshtatur për individët që tashmë kanë vetëdijen dhe motivimin e nevojshëm për të ndërtuar paqen, duke shërbyer si një nxitës për të zhvilluar kompetencat e tyre për të vepruar në komunitetet e tyre lokale.

Korniza e Kompetencës synon të integrojë vlerat e Rrjetit të Ambasadorëve Rinor të Paqes:

- Mësimi i vazhdueshëm
- Qëndrueshmëria
- Jo-dhunës
- Fuqizimi
- Ndryshimbërës

Tabela e Përmbajtjes

Paqja si mënyrë jetese

- Ndërtimi i marrëdhënieve jo-gjyquese me veten dhe njerëzit e tjerë
- Kultivimi i vetëfuqizimit dhe paqes së brendshme
- Praktikimi i jodhunës për të kontribuar në një kulturë paqeje
- Ndërgjegjësimi për konfliktet ekzistuese
- Kuptimi i ndërkulturës dhe diversitetit të shprehjeve kulturore
- Kërkimi i paqes me natyrën

Veprimtaria e Paqes.

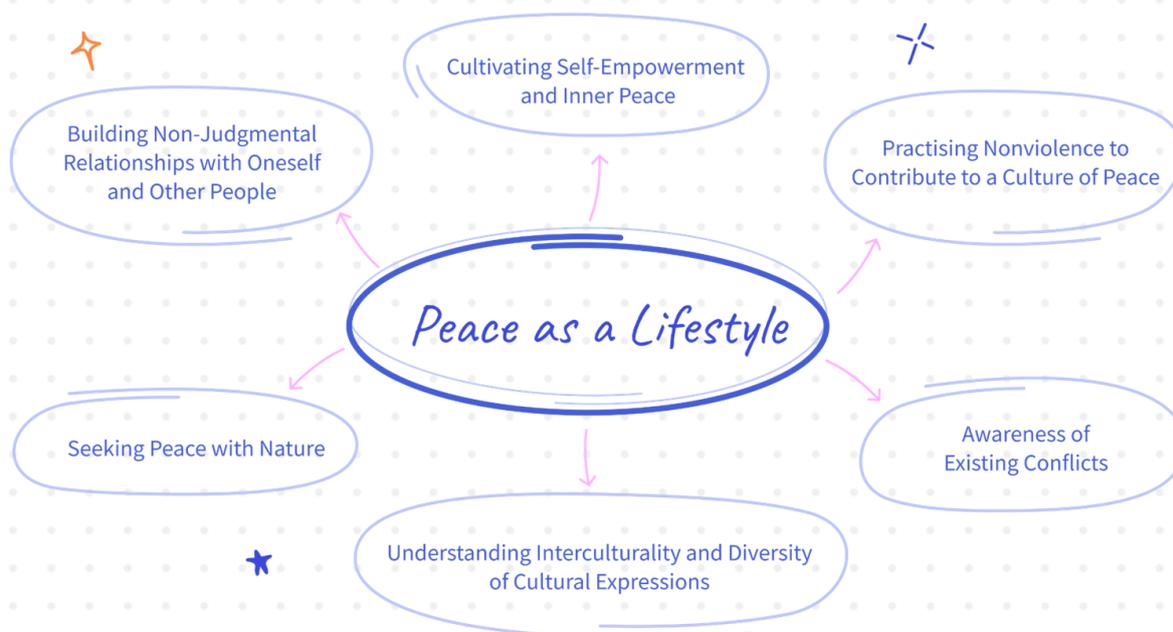
- Analizë gjithëpërfshirëse e konfliktit
- Ndërtimi i Komunitetit
- Transformimi i Konfliktit (Të punosh me konflikte dhe t'i transformosh ato në mënyrë jo të dhunshme)
- Shfaq ndjeshmëri ndaj konfliktit
- Praktikimi i Empatisë
- Dëgjim aktiv
- Literaturë e thellë emocionale
- Njohja e paragjytimeve tona
- Avokimi i Paqes dhe Strategjitë Kreative për Paqe

Edukatore e paqes

- Lehtësimi i proceseve mësimore individuale dhe grupe
- Prezantimi dhe zbatimi i koncepteve kyçe të edukimit për paqen për zhvillimin, zbatimin dhe vlerësimin e aktiviteteve ose projekteve arsimore
- Komunikimi me pjesëmarrësit dhe trajtimi i tyre me mirëkuptim në procesin arsimor
- Planifikimi i procesit arsimor bazuar në qëllimet arsimore
- Kuptimi i kontekstit dhe realitetit social në zhvillimin e programeve arsimore
- Të jesh një shembull

Fusha e
Kompetencës :

PAQEJA SI MËNYRË JETE

Emri i Kompetencës	Ndërtimi i marrëdhënieve jo-gjyquese me veten dhe njerëzit e tjerë
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Njohuri mbi bazat e komunikimit jo të dhunshëm, duke përfshirë historinë e tij dhe 4 hapat e komunikimit, empatinë. ● Aftësia për të emërtuar ndjenjat dhe nevojat, dhe për të dalluar opinionet nga ndjenjat dhe nevojat nga strategjitë.. ● Kuptimi i rrënjëve të gjykimeve, lidhja e tyre me zemërimin dhe teoria e menaxhimit të zemërimit.. ● Njohuri mbi shkrim-leximin emocional për të kuptuar çështjet personale dhe emocionale të njerëzve të ngritura në një kontekst të ndërtimit të paqes
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Zbatimi i komunikimit jo të dhunshëm në komunikimin e përditshëm me veten dhe të tjerët. ● Praktikimi i dëgjimit aktiv, të thellë dhe pa gjykim.. ● Komunikimi me ndjeshmëri, mirëkuptim dhe respekt. ● Qëndrimi i qetë kur merr mesazhe të vështira. ● Zgjidhja e konflikteve të gjata. ● Përkthimi i kritikave, gjykimeve dhe fajit në mesazhe jetësore. ● Menaxhimi i emocioneve të një personi.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Përgjegjësia. ● Gatishmëria për të shumëfishuar marrëdhëniet jogjyquese. ● Qëndrim transformues. ● Kuriozitet.. ● Ndjeshmëri. ● Vetëdija. ● Konfidencialiteti. ● Interesimi për pikëpamjet e njerëzve të tjerë. ● Dëgjim aktiv. ● Respekt ndaj individualitetit të secilit.

Emri i Kompetencës	Kultivimi i vetëfuqizimit dhe paqes së brendshme
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuptimi i niveleve të paqes dhe paqes së brendshme. ● Njohuri për praktikatat në ndërtimin e paqes, duke përfshirë paqen e brendshme, vetë-fuqizimin, ndërgjegjësimin dhe shkrim-leximin emocional. ● Njohuri për shëndetin mendor dhe higjienën mendore. ● Kuptimi i praktikave të zhvillimit personal, duke përfshirë ndërgjegjësimin për qëllimet personale, aspiratat dhe hapat për vetë-përmirësim të vazhdueshëm. ● Kuptimi i pikave të forta, dobësive, vlerave dhe emocioneve personale.. ● Njohuri të shembujve të projekteve të ndërtimit të paqes.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Zhvendosja e modeleve të mendimit që çojnë në ndjenjën e fajit në ato të bazuara në ndjeshmërinë për veten dhe të tjerët. ● Përdorimi i zemërimit për të kuptuar veten për të rritur paqen e brendshme. ● Duke shprehur dhe marrë mirënjohje. ● Aplikimi i praktikave të paqes së brendshme në baza ditore. ● Vendosja dhe kuptimi i kufijve personalë dhe atyre të të tjerëve. ● Identifikimi i aktiviteteve që sjellin paqe të brendshme përmes reflektimit të përditshëm. ● Zgjedhja dhe përkthimi i shembujve të projekteve të ndërtimit të paqes në kontekstin lokal. ● Menaxhimi i shëndetit mendor në punën e ndërtimit të paqes.. ● Ndërmarrja e aktiviteteve të përditshme që mbështesin dhe ruajnë shëndetin mendor (higjiena mendore).). ● Prioriteti i kohës për të pushuar dhe rimbushur. ● Kthimi nga pengesat dhe përshtatja ndaj ndryshimeve gjatë krizave ose sfidave (rezistenca). ● Menaxhimi i stresit përmes teknikave të tilla si meditimi, frymëmarrja e thellë ose metoda të tjera relaksimi..
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Vetë-ndërgjegjësimi. ● Durim.. ● Qetësia. ● Qasja dhe gatishmëria e një nxënësi për të mësuar vazhdimisht. ● Kuriozitet.. ● Kujdesi për veten. ● Motivimi për të vepruar si paqëndërtues. ● Vetëdhembshuria përmes pranimit të gabimeve dhe sfidave si pjesë e procesit të të mësuarit. ● Fuqizimi përmes vlerësimit të aftësisë së dikujt për të krijuar ndryshime paqësore dhe për të bërë zgjedhje në përputhje me vlerat personale

Emri i Kompetencës	Praktikimi i jodhunës për të kontribuar në një kulturë paqeje
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Njohuri rreth lëvizjeve jo të dhunshme dhe parimeve dhe filozofisë së jodhunës, duke përfshirë veprat e avokatëve si Mahatma Gandhi, Rosa Parks, Martin Luther King Jr., Nelson Mandela dhe praktikues të tjerë të jodhunës. ● Kuptimi i ndryshimit midis jodhunës dhe dhunës.. ● Njohuri mbi çarmatimin dhe konceptet e tij. ● Emërtimi i shembujve të veprimeve jo të dhunshme.. ● Kuptimi i koncepteve të paqes (negative dhe pozitive), dhunës (trekëndëshit), konfliktit dhe ndërtimit të paqes duke mundësuar praktikën e jodhunës. ● Njohuri mbi kulturën e paqes, dokumentet ndërkombëtare mbi paqen dhe lidhjen e tyre me jodhunën.. ● Kuptimi i nocionit "mos bëj dëm" në ndërtimin e paqes.. ● Kuptimi i konceptit të të drejtave të njeriut, historia e tij, qasjet dhe mekanizmat e mbrojtjes ligjore.. ● Njohuri mbi edukimin e paqes dhe qasjet e tij, duke përfshirë qasjet e Betty Reardon.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Aftësia për të zgjidhur konfliktet në baza të përditshme në mënyrë paqësore. ● Drejtimi i dialogut dhe krijimi i konsensusit. ● Aftësia për të komunikuar në mënyrë efektive duke u shprehur qartë, me vendosmëri dhe me respekt, duke shmangur agresionin ose fajin. ● Aftësia për të promovuar zhvillim të qëndrueshëm ekonomik dhe social. ● Promovimi i respektimit të të gjitha të drejtave të njeriut. ● Respektimi i jetës dhe dinjitetit të çdo njeriu pa diskriminim apo paragjykim. ● Aftësi për të kapërcyer imazhet e armikut me mirëkuptim, ndjeshmëri dhe dialog. ● Praktikimi aktiv i jodhunës, refuzimi i dhunës në të gjitha format e saj. ● Promovimi i diversitetit kulturor, duke i dhënë përparësi gjithmonë dialogut dhe dëgjimit pa u përfshirë në fanatizëm, shpifje dhe refuzim të të tjerëve.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Diversiteti. ● Barazia dhe paaanësia. ● Përfshirja. ● Empatia: vlerësimi dhe praktikimi i empatisë. ● Solidariteti. ● Kuriozitet dhe interes për pikëpamjet e njerëzve të tjerë ● Mendjehapur. ● Respekt për veten dhe të tjerët. ● Respektimi për diversitetin, duke përfshirë njohjen dhe respektimin e opinionëve, prejardhjeve dhe perspektivave të ndryshme ● Toleranca: nxitja e një ndjenje tolerance dhe mirëkuptimi për dallimet, edhe kur pikëpamjet ndryshojnë. ● Jodhuna, duke përfshirë besimin në mënyrat jo të dhunshme për t'u

Emri i Kompetencës	Ndërgjegjësimi për konfliktet ekzistuese
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Të kuptuarit e konflikteve në mbarë botën, kontekstin e tyre historik, si dhe gjendjen aktuale të punëve dhe ndikimin tek të rinjtë. ● Ndërgjegjësimi për faktorët specifikë kulturorë dhe socio-politikë që kontribuojnë në konfliktet në nivel lokal. ● Njohuri mbi hulumtimin e konfliktit, aktorët dhe burimet.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Analiza e konfliktit. ● Mbledhja dhe menaxhimi i informacionit. ● Mendim kritik. ● Aftësia për të identifikuar burime të ndryshme informacioni rreth konflikteve. ● Aftësia për të praktikuar vetë-kujdes në procesin e kërkimit të konfliktit.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuriozitet. ● Hapja për t'u sfiduar, gatishmëri për të sfiduar të tjerët. ● Toleranca e paqartësisë. Iniciativa.
Emri i Kompetencës	Kuptimi i ndërkulturës dhe diversitetit të shprehjeve kulturore
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuptimi i konceptit të ndërkulturës, kompetencave dhe ndërgjegjësimit ndërkulturor dhe dokumenteve përkatëse. ● Njohuri mbi edukimin për paqen, mësimin ndërkulturor, të drejtat e njeriut dhe dialogun ndërkulturor.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Promovimi i ndërveprimeve ndërmjet njerëzve që vijnë nga prejardhje dhe kontekste të ndryshme kulturore. ● Praktikimi i të nxënies ndërkulturor dhe lehtësimi i proceseve mësimore për të tjerët.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuriozitet. ● Bashkëpunimi. ● Solidariteti. ● Empatia. ● Toleranca e paqartësisë. ● Vetëdija, përfshirë vetëdijen gjuhësore. ● Distanca nga rolet shoqërore.

Emri i Kompetencës	Kërkimi i paqes me natyrën
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Njohuri mbi krizën klimatike, zbutjen e ndryshimeve klimatike dhe elasticitetin ndaj klimës ● Kuptimi i kompleksitetit dhe ndërlidhjes së natyrës. ● Njohuri mbi ndërtimin e paqes mjedisore dhe metodat e tij për të menaxhuar burimet natyrore në parandalimin e konflikteve dhe mjediset e prekura nga konfliktet. ● Njohuri mbi ndërlidhjen ndërmjet ndërtimit të paqes dhe mjedisit. ● Njohuri mbi mënyrat për të ndjekur qëndrueshmërinë mjedisore në përputhje me vlerat dhe prioritetet e Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm të OKB-së. ● Ndërgjegjësimi për ndikimet e vetes, palëve të tjera të interesuara dhe konflikteve në klimë.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Promovimi i ndërveprimeve midis njerëzve dhe natyrës bazuar në kontributet reciproke. ● Aftësia për të ndjekur zbutjen dhe përshtatjen e klimës për të arritur dhe mbajtur elasticitetin klimatik. ● Aftësia për të siguruar një kalim të drejtë drejt qëndrueshmërisë mjedisore dhe elasticitetit ekologjik. ● Përforcimi i rolit të ndërtimit të paqes në krijimin e hapësirave për qëndrueshmëri ekologjike. ● Aftësia për të reduktuar ndikimin e dikujt në ndryshimet klimatike.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuriozitet. ● Respekt. ● Përgjegjësi. ● Ndërgjegjësimi për natyrën.

Fusha e
Kompetencës :

VEPRIM PAQE

Emri i Kompetencës	Analiza Gjithëpërfshirëse e Konfliktëve
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Njohuri mbi mjetet e ndryshme të analizës së konfliktit dhe ndërgjegjësimi për përdorimin e tyre sipas konfliktit. ● Njohuri mbi hartimin e konflikteve, veçanërisht gjeografikisht dhe në nivel lokal, rajonal dhe ndërkombëtar, duke identifikuar zonat e tensionit dhe aktorët e përfshirë. ● Kuptimi i kontekstit historik, social dhe politik të konfliktit. ● Njohuri më të gjera mbi të drejtat e njeriut.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Aftësia për të identifikuar shkaqet rrënjësore, nevojat, interesat dhe ndjenjat e palëve të përfshira. ● Aftësia për të njohur shkeljet e të drejtave të njeriut. ● Ndërgjegjësimi dhe ndjeshmëria ndaj dallimeve kulturore. ● Të menduarit analitik - aftësia për të zbërthyer problemet komplekse në pjesë më të vogla dhe për të analizuar informacionin e mbledhur. ● Të menduarit kritik - aftësia për të analizuar informacionin, për të vlerësuar provat dhe për të marrë vendime të informuara.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Objektiviteti - synimi për të qenë neutral dhe objektiv në vlerësimin e konfliktit dhe shkaqeve të tij themelore, pa u ndikuar nga paragjykimet apo paragjykimet personale. ● Mendje e hapur - të qenit i hapur ndaj perspektivave dhe këndvështrimeve të ndryshme, duke pranuar se mund të ketë shumë faktorë që kontribuojnë në konflikt. ● Kurioziteti - të qenit kureshtar dhe kureshtar, duke kërkuar të kuptoni shkaqet rrënjësore të konfliktit dhe perspektivat e të gjitha palëve të përfshira. ● Përvullësia - të pranosh se analiza e konfliktit është një detyrë komplekse dhe sfiduese, të jesh i gatshëm për të mësuar nga të tjerët dhe për të përshtatur qasjen e dikujt sipas nevojës. ● Toleranca ndaj paqartësisë: Aftësia për të punuar në situata komplekse dhe të pasigurta dhe për të qenë rehat me paqartësi dhe pasiguri. ● Kompetenca kulturore: Aftësia për të kuptuar dhe vlerësuar dallimet kulturore që mund të kontribuojnë në konflikt, dhe për të punuar në mënyrë efektive me njerëz me prejardhje të ndryshme.

Emri i Kompetencës	Ndërtimi i Komunitetit
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuptimi i parimeve dhe praktikave të zhvillimit të komunitetit, duke përfshirë organizimin, fuqizimin dhe mobilizimin e komunitetit. ● Kuptimi i dinamikave sociale që formojnë komunitetet, duke përfshirë marrëdhëniet e pushtetit, hierarkitë sociale dhe normat shoqërore. ● Njohja dhe vlerësimi i diversitetit kulturor, etnik, social dhe fetar brenda komuniteteve. ● Njohuri për burimet në dispozicion për të mbështetur zhvillimin e komunitetit, duke përfshirë burimet e financimit, aftësitë e të tjerëve, menaxhimin e vullnetarëve dhe partneritetet strategjike dhe marrëdhëniet me publikun.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Aftësi për të punuar në mënyrë efektive me grupe të ndryshme. ● Aftësia për të krijuar një hapësirë të sigurt/të guximshme. ● Aftësia për të krijuar dhe mbajtur marrëdhënie me individë që punojnë në zhvillimin e komunitetit. ● Aftësia për të frymëzuar dhe motivuar të tjerët, për të vendosur një vizion dhe për të lehtësuar bashkëpunimin drejt qëllimeve të përbashkëta. ● Aftësia për të lehtësuar proceset në grup, duke përfshirë takimet, seminarët dhe proceset e vendimmarrjes. ● Aftësia për të mbrojtur çështjet e komunitetit, duke përfshirë zhvillimin e mesazheve efektive, angazhimin e palëve të interesuara dhe ndikimin në politika. ● Aftësia për të gjeneruar ide dhe qasje të reja dhe për t'u përshtatur me rrethanat në ndryshim. ● Aftësia për të komunikuar në mënyrë efektive me audiencë të ndryshme, duke përfshirë aftësitë e të dëgjuarit, të folurit dhe të shkruarit.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Respekti dhe Empatia - Trajtimi i të tjerëve me respekt dhe dinjitet, pavarësisht nga prejardhja, besimet ose vlerat e tyre, duke qenë të ndjeshëm ndaj ndjenjave dhe opinioneve të të tjerëve. ● Gjithëpërfshirja - Sigurimi që të gjithë të kenë mundësi të barabarta për të marrë pjesë dhe kontribuar, duke vlerësuar diversitetin e ideve, përvojave dhe identiteteve brenda komunitetit. ● Bashkëpunimi - Puna së bashku drejt qëllimeve të përbashkëta dhe vlerësimi i kontributeve të të gjithë anëtarëve të komunitetit. ● Besimi - Ndërtimi i besimit dhe nxitja e komunikimit të hapur dhe të ndershëm, edhe në situata të vështira ose sfiduese. ● Shërbimi - Priorizimi i nevojave të komunitetit dhe puna drejt së mirës së përbashkët, në vend të përfitimit personal.

Emri i Kompetencës	Transformimi i Konfliktit (Të punosh me konfliktet dhe t'i transformosh ato në mënyrë jo të dhunshme)
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Njohuri mbi ndryshimet midis menaxhimit të konfliktit, zgjidhjes dhe transformimit. ● Kuptimi i teorisë së konfliktit, duke u nisur nga pozicioni se konflikti është neutral. ● Kuptimi i dinamikës së pushtetit: Një kuptim i mënyrave në të cilat pushteti vepron brenda konflikteve, duke përfshirë burimet e ndryshme të pushtetit dhe mënyrën se si pushteti përdoret dhe abuzohet. ● Njohuri mbi metodologjitë e transformimit të konfliktit: Njohuri për metodologjitë dhe teknikat e ndryshme të përdorura në transformimin e konfliktit, duke përfshirë dialogun, ndërmjetësimin, negociimin dhe drejtësinë restauruese. ● Kuptimi i dinamikave kulturore dhe sociale: Një kuptim se si kultura, identiteti dhe dinamika sociale mund të ndikojnë në konflikte, duke përfshirë rolin e gjinisë, racës dhe fesë. ● Njohuri për psikologjinë njerëzore: Një kuptim i faktorëve psikologjikë që mund të nxisin konfliktin, duke përfshirë emocionet, perceptimet dhe paragjykimet.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Dëgjimi aktiv: Aftësia për të dëgjuar me vëmendje të tjerët dhe për të kërkuar të kuptoni perspektivat dhe nevojat e tyre. ● Komunikimi: Aftësia për të komunikuar në mënyrë efektive/siguruese, me gojë dhe me shkrim, me audienca të ndryshme. ● Ndërmjetësimi dhe lehtësimi i dialogut: Aftësia për të lehtësuar dialogun dhe për të punuar me palët në konflikt për të gjetur zgjidhje të pranueshme reciprokisht. ● Inteligjenca emocionale: Aftësia për të kuptuar dhe menaxhuar emocionet e veta dhe për të empatizuar emocionet e të tjerëve. ● Vetëdërgjegjësimi: Aftësia për të reflektuar mbi besimet, vlerat dhe paragjykimet e veta dhe për të kuptuar se si këto mund të ndikojnë në ndërveprimet e dikujt me të tjerët. ● Trajtimi i situatave të konfliktit në mënyrë jo të dhunshme.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Jo dhuna: Zgjidhja e konflikteve dhe dallimeve në mënyra jo të dhunshme. ● Dhembshuria: Demonstrimi i dhembshurisë ndaj të tjerëve, veçanërisht atyre që po përjetojnë vështirësi ose sfida. ● Integriteti: Veprimi me ndershmëri dhe integritet, duke respektuar parimet etike në të gjitha ndërveprimet. ● Toleranca: Të qenit i hapur dhe pranimit i ideve, këndvështrimeve dhe praktikave të ndryshme kulturore. ● Drejtësia: Të qenit i drejtë dhe i paanshëm në vendimmarrje, duke i trajtuar të gjithë në mënyrë të barabartë. ● Drejtësia: Promovimi i drejtësisë dhe barazisë për të gjithë individët dhe grupet.

Emri i Kompetencës	Shfaq ndjeshmëri ndaj konfliktit
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Njohuri për ndikimin e traumës tek individët dhe komunitetet dhe si të ofrohet mbështetje për ata që kanë përjetuar trauma. ● Kujdesi i informuar nga trauma: Njohuri mbi parimet e kujdesit të informuar nga trauma, duke përfshirë rëndësinë e sigurisë, besueshmërisë, zgjedhjes, bashkëpunimit dhe fuqizimit në mbështetjen e individëve që kanë përjetuar trauma. ● Njohuri psikologjike për transformimin e traumës. ● Kuptimi i parimeve të ndjeshmërisë ndaj konfliktit. ● Kuptimi kontekstual: Njohuri mbi kontekstin historik, social, ekonomik dhe politik të komunitetit dhe situatën e konfliktit. ● Kuptimi i roleve gjinore, stereotipeve dhe dinamikave të pushtetit, dhe se si ato mund të ndikojnë në përpjekjet e konfliktit dhe ndërtimit të paqes.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Empatia: Aftësia për të vënë veten në vendin e dikujt tjetër dhe për të kuptuar ndjenjat dhe emocionet e tyre. ● Durimi: Aftësia për të qëndruar të qetë dhe të durueshëm në situata konflikti, edhe kur emocionet janë të larta. ● Mendje e hapur: Gatishmëria për të shqyrtuar ide të reja dhe për të sfiduar supozimet dhe paragjykimet e veta. ● Fleksibiliteti: Aftësia për të ndryshuar opinionin dhe për të mësuar gjatë procesit.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Përvullësia: Të pranosh se perspektiva e dikujt nuk është perspektiva e vetme e vlefshme dhe të jesh i gatshëm për të mësuar nga të tjerët. ● Empatia: Shfaqja e empatisë ndaj të tjerëve dhe përpjekje për të kuptuar perspektivat dhe ndjenjat e tyre. ● Përgjegjësia: Marrja e përgjegjësisë për veprimet e veta dhe ndikimi i tyre tek të tjerët, dhe mbajtja e të tjerëve përgjegjës për veprimet e tyre gjithashtu.

Emri i Kompetencës	Praktikimi i Empatisë
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Një kuptim bazë se si funksionojnë emocionet, duke përfshirë njohjen e gjendjeve të ndryshme emocionale dhe aftësinë për t'i etiketuar ato me saktësi. ● Njohja me llojet e ndryshme të empatisë: empatia emocionale, njohëse dhe e dhembshur. ● Njohuri për komunikimin jo të dhunshëm - Një kornizë komunikimi që thekson ndjeshmërinë, respektin dhe gjuhën jo-gjykuese.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Marrja e perspektivës: Aftësia për të vënë veten në vendin e dikujt tjetër dhe për t'i parë gjërat nga këndvështrimi i tyre. ● Kufijtë: Njohja e kufijve të dikujt dhe aftësia për të vendosur kufij kur është e nevojshme, duke treguar ende ndjeshmëri dhe respekt për personin tjetër. ● Komunikimi verbal dhe joverbal: Përdorimi i një gjuhe të qartë dhe respektuese dhe të qenit i vetëdijshëm për shenjat joverbale si gjuha e trupit dhe toni i zërit. ● Dëgjimi reflektues: Reflektimi i asaj që personi tjetër ka thënë për të siguruar mirëkuptim të ndërsjellë dhe për të treguar se jeni të interesuar për këndvështrimin e tyre. ● Dëgjim aktiv: i kushtoni vëmendje të plotë asaj që personi tjetër po thotë, pa ndërprerë ose imponuar idetë ose opinionet e veta.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Qëndrimi jo-gjykues: Qasja e bisedave dhe ndërveprimeve me mendje të hapur dhe shmangia e supozimeve ose gjykimeve për personin tjetër. ● Respekti: Trajtimi i të tjerëve me respekt, pavarësisht prejardhjes ose rrethanave të tyre, dhe vlerësimi i opinionëve dhe perspektivave të tyre. ● Dhembshuria: Ndjenja e shqetësimit dhe empatisë për të tjerët, veçanërisht ata që janë të cenueshëm ose në nevojë. ● Autenticiteti: Të qenit i sinqertë dhe i sinqertë në ndërveprimet e dikujt me të tjerët dhe shmangia e sjelljes manipuluese ose të pasinqertë.

Emri i Kompetencës	Dëgjim aktiv
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuptimi i bazave të komunikimit, duke përfshirë komunikimin verbal dhe joverbal, dhe si të shprehet qartë dhe në mënyrë efektive. ● Të kuptuarit e rëndësisë së empatisë në komunikimin efektiv dhe si ta vendosim veten në vendin e tjetrit për të kuptuar më mirë perspektivën e tyre. ● Kuptimi i metodave të dëgjimit aktiv. ● Të dish të parafrazosh ose të përmbledhësh atë që folësi ka thënë për të konfirmuar mirëkuptimin dhe për të treguar respekt për këndvështrimin e tij.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Përqendrimi dhe përqendrimi: Dëgjimi aktiv kërkon aftësinë për t'u përqendruar dhe mbajtur fokusin në fjalët e folësit dhe shenjat joverbale. ● Feedback: Të dish se si të japësh reagime që janë konstruktive, të respektueshme dhe të përqendruara në sjellje ose deklarata specifike në vend që të bëjnë supozime ose gjykime. ● Komunikimi joverbal: Duke i kushtuar vëmendje shenjave joverbale, të tilla si shprehjet e fytyrës dhe gjuha e trupit, mund të ofrojnë njohuri të rëndësishme për mesazhin e folësit.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Respekti: Dëgjimi aktiv kërkon të tregosh respekt për folësin dhe idetë e tij, edhe nëse dëgjuesi mund të mos pajtohet me to. ● Mendje e hapur: Të qenit mendjehapur dhe i gatshëm për të marrë në konsideratë perspektiva të ndryshme e ndihmon dëgjuesin të kuptojë mesazhin e folësit. ● Kurioziteti: Një qëndrim kureshtar e ndihmon dëgjuesin të bëjë pyetje, të kërkojë sqarime dhe të eksplorojë më thellë idetë e folësit.

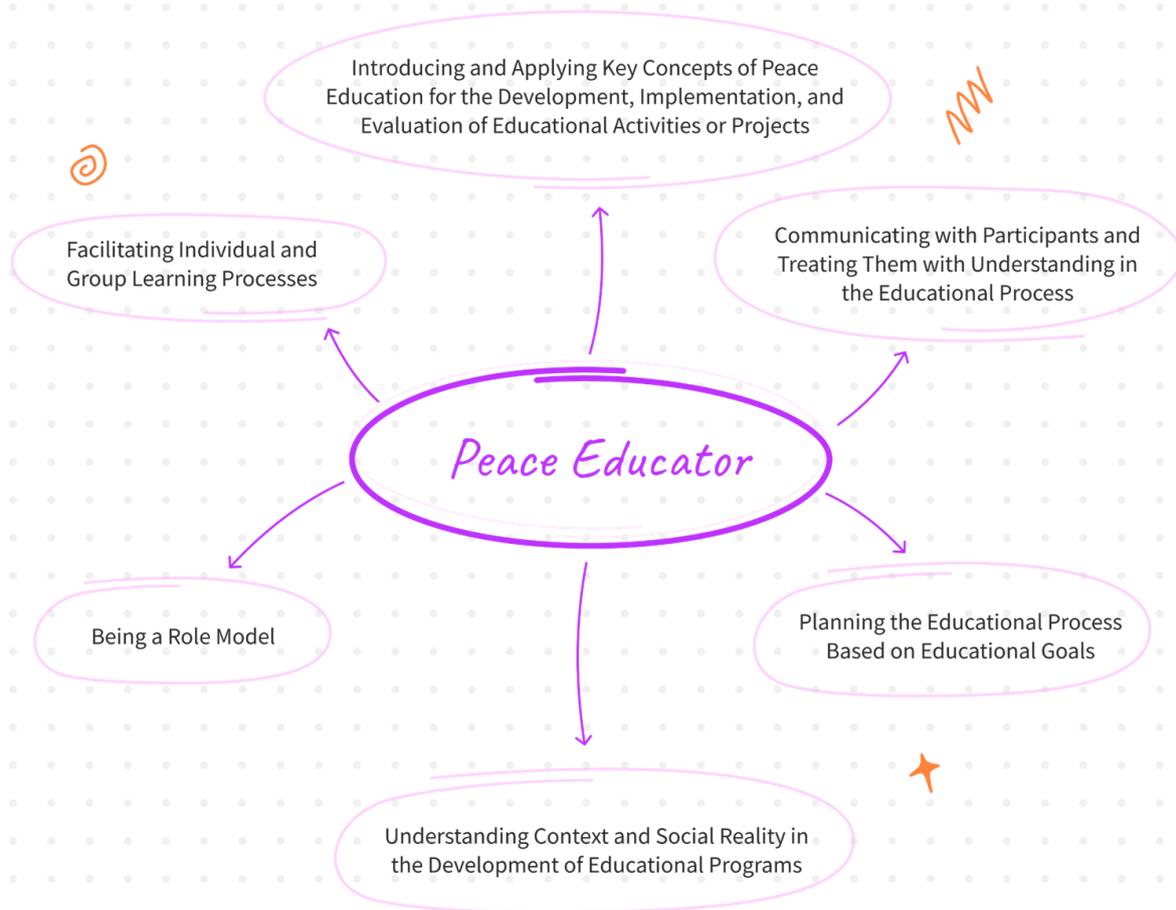
Emri i Kompetencës	Thellimi i shkrim-leximit emocional
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Zhvillimi i të kuptuarit të emocioneve të dikujt dhe aftësia për të njohur dhe për t'iu përgjigjur emocioneve të të tjerëve. ● Kuptimi i emocioneve të ndryshme dhe shkaktarët e tyre, si dhe aftësia për të identifikuar dhe etiketuar emocionet e veta. ● Të kuptuarit e normave sociale dhe kulturore rreth emocioneve dhe shprehjes emocionale, dhe se si ato mund të ndryshojnë në komunitete dhe kontekste të ndryshme.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Vetëdija: Zhvillimi i vetëdijes për mendimet, ndjenjat dhe ndjesitë trupore të dikujt dhe aftësia për të rregulluar emocionet e tij në një mënyrë të shëndetshme dhe produktive. ● Rregullimi emocional: Zhvillimi i strategjive për menaxhimin e emocioneve intensive, të tilla si ushtrimet e frymëmarrjes, meditimi ose biseda me dikë. ● Komunikimi: Të jesh në gjendje të shprehësh emocionet e veta në mënyrë të qartë dhe efektive, si dhe të jesh në gjendje të dëgjosh në mënyrë aktive dhe të përgjigjesh me ndjeshmëri. ● Vetëdija: Të jesh në gjendje të njohësh dhe etiketosh emocionet e veta, si dhe të kuptosh se çfarë i shkakton këto emocione. ● Dëgjim reflektues dhe aktiv: Kushtojini vëmendje asaj që thonë të tjerët dhe vërtetoni emocionet e tyre përmes dëgjimit reflektues.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Vetëndërgjegjësimi: Të qenit i sinqertë dhe reflektues me veten për emocionet dhe shkaqet e veta. ● Empatia: Tregimi i kujdesit dhe shqetësimit për ndjenjat e të tjerëve dhe gjetja e kohës për të kuptuar perspektivat e tyre. ● Durimi: Të jesh i gatshëm për të marrë kohën e nevojshme për të punuar me emocionet komplekse dhe për të gjetur zgjidhje paqësore.

Emri i Kompetencës	Njohja e paragjyqimeve tona
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Të kesh një kuptim gjithëpërfshirës të asaj që është paragjykimi, duke përfshirë format e tij të ndryshme si paragjykimi kognitiv, paragjykimi kulturor dhe paragjykimi i nënkuptuar. ● Njohja e kulturave, prejardhjeve dhe konteksteve të ndryshme sociale si një sfond për të pranuar paragjykimet. ● Të kuptuarit se si aspekte të ndryshme të identitetit (si raca, gjinia, statusi socio-ekonomik) kryqëzohen dhe ndikojnë në paragjykimet.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Vetë-reflektimi: Zhvillimi i aftësisë për të reflektuar mbi mendimet, besimet dhe qëndrimet e veta. ● Të menduarit kritik: Aftësia për të analizuar në mënyrë kritike informacionin dhe për të vënë në dyshim supozimet.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Mendje e hapur: Gatishmëri për të marrë në konsideratë pikëpamje alternative. Kjo përfshin të qenit pranues ndaj reagimeve rreth paragjyqimeve të mundshme. ● Empatia: Zhvillimi i ndjeshmërisë ndihmon për t'u lidhur me të tjerët dhe për të kuptuar përvojat e tyre, duke reduktuar gjasat e gjykimeve të njëanshme. ● Angazhimi për barazi dhe përfshirje: Përforsimi i rëndësisë së njohjes dhe zbutjes së paragjyqimeve për të krijuar një shoqëri më të drejtë dhe gjithëpërfshirëse.

Emri i Kompetencës	Avokimi i Paqes dhe Strategjitë Kreative për Paqe
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Njohuri për konceptin e avokimit, qëllimin, parimet dhe mjetet e saj, si marketingu, edukimi, kërkimi, ndërtimi i partneriteteve dhe koalicioneve, lobimi, fushata. ● Kuptimi i ndryshimit midis avokimit dhe avokimit të paqes. ● Njohuri mbi shembujt e avokimit të paqes dhe mënyrat e përdorimit të teknologjisë, mediave sociale dhe platformave inovative në këtë fushë. ● Njohuri mbi shembujt të shprehjeve artistike, ngjarjeve kulturore dhe tregimeve që kontribuojnë në paqen dhe ndërtimin e paqes. ● Njohuri mbi mënyrat e përfshirjes së komuniteteve në aktivitetet e avokimit të paqes dhe ndërtimit të paqes.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Aftësia për të përdorur komunikim efektiv: komunikim i qartë dhe specifik për të kaluar mesazhe dhe objektiva paqeje. ● Aftësia për të përcaktuar veprimet që do të përkthenin ndryshimin e dëshiruar paqësor në realitet. ● Aftësia për të përdorur Strategjitë e Avokimit: Të dish se si të avokosh për paqen në nivele të ndryshme, nga komunitetet lokale te aktorët ndërkombëtarë dhe duke përdorur mjete të ndryshme avokuese. ● Aftësitë e rrjetëzimit: Ndërtimi dhe mbajtja e marrëdhënieve me palët kryesore të interesuara, organizatat dhe ndikuesit. ● Fuqizimi i Komunitetit: Kapaciteti për të fuqizuar komunitetet lokale për të qenë pjesëmarrës aktivë në iniciativat e paqes. ● Kreativiteti: Aftësia për të hartuar strategji krijuese për t'u përdorur në avokimin e paqes dhe ndërtimin e paqes.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Integriteti: Mbështetja e standardeve etike dhe ndershmërisë në të gjitha përpjekjet për mbrojtjen e paqes. ● Përgjegjësia: Marrja e përgjegjësisë për veprimet dhe rezultatet. ● Drejtësia: Avokimi për zgjidhje të barabarta dhe të drejta të konflikteve.

Field of
Competence:

PEACE EDUCATOR

Emri i Kompetencës	Lehtësimi i proceseve mësimore individuale dhe grupore
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Njohja me mjete të ndryshme për lehtësimin e proceseve mësimore individuale dhe grupore. ● Kompetenca në përdorimin e instrumenteve për monitorimin dhe vlerësimin e procesit arsimor. ● Vështrim mbi proceset dinamike të grupit. ● Zotërimi i parimeve dhe qasjeve në arsimin joformal. ● Aftësi në vlerësimin e arritjeve mësimore të pjesëmarrësve në procesin arsimor. ● Kuptimi i konceptit të inteligjencës emocionale.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Krijimi i një mjedisi mësimor të sigurt dhe frymëzues. ● Komunikimi i qëllimit të ngjarjes edukative me nxënësit në mënyrë efektive. ● Kultivimi dhe mbështetja e pjesëmarrjes aktive, motivimi dhe frymëzimi i nxënësve. ● Nxitja e një mjedisi për kreativitet, duke inkurajuar qasje të ndryshme për zgjidhjen e problemeve dhe të menduarit përtej kornizave konvencionale. ● Mbikëqyrja dhe vlerësimi i procesit të të nxënit në grup, duke njohur rëndësinë e të mësuarit gjatë gjithë jetës si një proces social. ● Menaxhimi i dinamikës së grupit për të krijuar mundësi mësimi. ● Ofrimi i ndihmës për nxënësit, identifikimi dhe kuptimi i nevojave të tyre arsimore dhe ofrimi i mbështetjes për të kapërcyer sfidat në procesin e të mësuarit. ● Përzgjedhja, përshtatja ose hartimi i metodave të punës (ushtrimeve) për të mësuar efektiv. ● Shpjegimi, përdorimi dhe diskutimi i metodave të ndryshme të të nxënit individual dhe në grup me nxënësit. ● Ofrimi dhe marrja e komenteve brenda kontekstit të një ngjarje edukative. ● Zbatimi i parimeve të arsimit joformal në programin arsimor. ● Përdorimi i teknikave për vlerësimin e arritjeve arsimore të pjesëmarrësve në procesin arsimor. ● Mbështetja e nxënësve në rritjen e vetëdijes së tyre. ● Adresimi i konflikteve brenda mjediseve arsimore. ● Paraqitja e një sërë metodash dhe aktiviteteve të ndryshme që synojnë lloje të ndryshme të të mësuarit (metoda dëgjimore, vizuale, krijuese, etj.) dhe preferencave. ● Krijimi i një ekosistemi të të mësuarit të ndërsjellë, duke inkurajuar të mësuarit nga njëri-tjetri.

Qëndrimet/vlerat

- Mbajtja e demokracisë si vlerë.
- Përqafimi i gjithëpërfshirjes.
- Ofrimi i mundësive për pjesëmarrje aktive dhe të barabartë.
- Demonstrimi i fleksibilitetit dhe përshtatshmërisë.
- Angazhimi në vetë-reflektim.
- Aplikimi i të menduarit kritik.
- Përqafimi i vetë-zhvillimit.

Emri i Kompetencës	Prezantimi dhe zbatimi i koncepteve kyçe të edukimit për paqen për zhvillimin, zbatimin dhe vlerësimin e aktiviteteve ose projekteve arsimore
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuptimi i vlerave dhe parimeve kryesore të edukimit për paqe. ● Njohuri dhe të kuptuarit e thellë të përmbajtjes dhe teorive të edukimit për paqen. ● Duke njohur kontributin e veçantë të edukimit për paqen në rritjen e njohurive të orientuara nga vlera, aftësive të bazuara në veprim dhe kompetencave të përqendruara te ndryshimi, duke fuqizuar të rinjtë, duke forcuar drejtësinë sociale dhe lirinë demokratike. ● Njohja e kornizave dhe parimeve kryesore ndërkombëtare që lidhen me edukimin për paqen, së bashku me konceptet kryesore të edukimit për paqen dhe përkthimin e tyre në politikat kombëtare dhe lokale. ● Kuptimi i masave ligjore dhe legjisllacionit të aplikuar në komunitetin/realitetin lokal.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Zbatimi i vlerave dhe parimeve kryesore të edukimit për paqen në procesin arsimor. ● Aftësia për të artikuluar dhe shpjeguar teoritë e edukimit të paqes. ● Integrimi i përmbajtjes së edukimit për paqen në programet e trajnimit që përfshijnë dimensionet politike dhe ligjore, sociale dhe kulturore, ekonomike dhe evropiane dhe globale. ● Analizimi i qasjes së dikujt ndaj të mësuarit dhe arritjes së qëllimeve arsimore, duke qenë i gatshëm për t'i rishikuar ato kur është e nevojshme. ● Planifikimi i qasjeve, metodave dhe mundësive të të mësuarit që përfshijnë njohuritë, aftësitë, prirjet, qëndrimet dhe vlerat e edukimit për paqen, duke theksuar të mësuarit aktiv dhe angazhimin e studentëve. ● Krijimi dhe përshtatja e materialeve, agjendave dhe metodave të përdorura në aktivitetet mësimore bazuar në kontekstin dhe grupin e synuar (veçanërisht për tema të ndjeshme midis grupeve të ndryshme).
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Ruajtja e distancës profesionale. ● Praktikimi i neutralitetit. ● Të qenit i vetëdijshëm për normat kulturore që mund të kufizojnë ose ndryshojnë procesin e të mësuarit. ● Demonstrimi i shumëanësisë.

Emri i Kompetencës	Kompetenca: Komunikimi me pjesëmarrësit dhe trajtimi i tyre me mirëkuptim në procesin arsimor
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Njohuri dhe të kuptuarit e moshës, gjinisë, karakteristikave sociale dhe të tjera të atyre që mësojnë. ● Inkorporimi dhe kuptimi i kontekstit dhe realitetit social të nxënësve, duke përfshirë ndërgjegjësimin për shqetësimet që prekin nxënësit, dinamikat socio-politike në grup dhe çështjet që prekin komunitetin. ● Kuptimi i parimit të "mos bëj dëm" në mjedisin mësimor. ● Njohuri rreth teorive të të nxënësve pjesëmarrës për të mundësuar mësimin e vetëdrejtuar.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Aftësia për të ndërtuar procesin e të mësuarit në përputhje me sfondin e atyre që mësojnë. ● Menaxhimi i emocioneve gjatë trajnimit dhe qëndrimi brenda kornizës së standardeve etike në marrëdhëniet me pjesëmarrësit. ● Ndërtoni marrëdhënie besimi dhe respekti me ata që mësojnë, duke formuar një kuptim të qartë të ndryshimit në role. ● Mundësimi i pjesëmarrjes aktive, gjithëpërfshirëse, të vërtetë dhe ndërvepruese të nxënësve dhe edukatorëve në programe. ● Vlerësimi i çdo personi dhe shfaqja e interesit të vërtetë për të tjerët përmes dëgjimit aktiv dhe efektiv. ● Perceptimi dhe shprehja e qartë e ndjesive, ndjenjave, emocioneve dhe mendimeve. ● Empatizimi dhe mbështetja e pjesëmarrësve. ● Të qenit i ndjeshëm ndaj qëndrimeve, vlerave dhe ndjenjave të pjesëmarrësve dhe respektimi i standardeve etike. ● Duke përdorur me kompetencë humorin në procesin mësimor. ● Zbatimi i parimeve të "mos bëj dëm" në mjedisin arsimor. ● Krijimi i të mësuarit pjesëmarrës dhe bashkëpunues për të mbështetur përfshirjen, qytetarinë demokratike, lirinë e shprehjes, respektimin e dallimeve dhe transformimin jo të dhunshëm të konflikteve. ● Transformimi i konflikteve në grup.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Toleranca ndaj paqartësisë. ● Ndjeshmëria. ● Kreativiteti. ● Përshtatshmëria. ● Vëmendje.

Emri i Kompetencës	Planifikimi i procesit arsimor bazuar në qëllimet arsimore
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> • Zotërim i zhvillimit të programit arsimor. • Njohja me metodologjitë e ndryshme të trajnimit. • Kuptimi i mjeteve të ndryshme të vlerësimit për programet arsimore. • Respektimi i standardeve të cilësisë së arsimit joformal të vendosura nga Këshilli i Evropës, duke siguruar përputhshmëri në të gjitha fazat e ngjarjeve.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> • Aftësia për të zgjedhur një metodologji trajnimi bazuar në aftësitë dhe aftësitë e ndryshme të pjesëmarrësve. • Përdorimi efektiv i hapësirës fizike dhe burimeve në programin e ngjarjes edukative. • Ndërtimi i një programi për një ngjarje edukative në përputhje me qëllimet e përcaktuara, detyrat edukative dhe përmbajtjen e duhur. • Zhvillimi i njohurive, aftësive, qëndrimeve dhe vlerave në lidhje me temat e veprimtarive edukative tek ata që mësojnë. • Planifikimi dhe organizimi i procesit të vlerësimit të ngjarjes edukative, vlerësimi i efektivitetit dhe ndikimit të tij. • Zgjedhja dhe ndërtimi i mënyrave dhe metodeve të mbledhjes, interpretimit dhe shpërndarjes së informacionit sipas temës, të dhënave të disponueshme dhe burimeve. • Krijimi i programeve arsimore të arritshme dhe të kuptueshme për ata që mësojnë.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> • Përfshirja. • Të drejtat e njeriut. • Jo dhunë. • Respekt për diversitetin. • Shumëanshmëria. • Toleranca ndaj paqartësisë.

Emri i Kompetencës	Kuptimi i kontekstit dhe realitetit social në zhvillimin e programeve arsimore
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuptimi i mjedisit socio-politik të pjesëmarrësve. ● Ndërgjegjësim i thellë për sfidat aktuale të lidhura me paqen, me fokus të veçantë në nivel kombëtar dhe lokal. ● Njohuri të instrumenteve të ndryshme për mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të njeriut.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> ● Lidhja e mjedisit socio-politik të pjesëmarrësve me ngjarjen edukative, përzgjedhja e metodave të përshtatshme të mësimdhënies. ● Duke analizuar situatën socio-politike në mënyrë kritike dhe gjithëpërfshirëse. ● Krijimi i një hapësire të sigurt mësimi që përputhet me ndjeshmërinë e kontekstit të pjesëmarrësve, duke përdorur një qasje të informuar nga trauma dhe një gjuhë gjithëpërfshirëse. ● Inicimi dhe udhëheqja e debateve për situatën aktuale dhe sfidat e paqes, me fokus të veçantë në nivel kombëtar dhe lokal. ● Lidhja e instrumenteve të ndryshme për mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të njeriut me jetën e individëve dhe komuniteteve.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> ● Paqe. ● Të drejtat e njeriut. ● Jo dhunë. ● Respekt për diversitetin. ● Shumëanshmëria. ● Toleranca ndaj paqartësisë. ● Vetë-zhvillimi.

Emri i Kompetencës	Të jesh shembull
Njohuri	<ul style="list-style-type: none"> • Vetëdija dhe të kuptuarit e rrugës së vet drejt zhvillimit. • Kuptimi i konceptit të jo-dhunës. • Njohuri të teknikave që lidhen me dëgjimin aktiv, dialogun dhe transformimin e konflikteve. • Kuptimi i konceptit të marrëdhënieve të pushtetit dhe rëndësia e promovimit të barazisë dhe ekuilibrit të pushtetit. • Ndërgjegjësimi për paragjykimet personale.
Aftësitë	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrimi i ndjeshmërisë, tolerancës ndaj dykuptimisë dhe distancës ndaj roleve sociale në kontekste profesionale. • Njohja dhe përkthimi i kornizës së vlerës së paqes dhe të drejtave të njeriut në veprime personale, sociale dhe profesionale. • Modelimi i jodhunës, vlerave, qëndrimeve dhe prirjeve të paqes. • Demonstrimi i qëndrimeve, sjelljeve dhe veprimeve që janë etike dhe jo të dhunshme. • Duke treguar mirëkuptim, respekt dhe vlerësim të ndërsjellë për të tjerët. • Duke mirëpritur diversitetin. • Demonstrimi i qëndrueshmërisë midis fjalëve, sjelljeve dhe veprimeve. • Të qenit reflektues dhe i vetëdijshëm për ndikimin që sjelljet dhe qëndrimet kanë tek nxënësit. • Njohja e gabimeve të veta.
Qëndrimet/vlerat	<ul style="list-style-type: none"> • Angazhimi për vetë-reflektim si një edukator paqeje. • Paqe. • Të drejtat e njeriut. • Jo dhunë. • Respekt për diversitetin. • Shumëanshmëria. • Toleranca ndaj paqartësisë.

Vlerësoni nivelin tuaj të kompetencës

Pas njohjes me modelin e kompetencave të krijuara për ndërtuesit e paqes që janë të gatshëm të angazhohen aktivisht në transformimin e konflikteve dhe zhvillimin e një kulture paqeje brenda komuniteteve të tyre, ju ftojmë, i dashur lexues, të vlerësoni kompetencën tuaj në fushat e sipërpërmendura.

Plotësoni tabelën e mëposhtme për secilën fushë dhe nënfushë kompetence.

Vlerësoni nivelin tuaj të kompetencës, duke ndjekur shembullin:

1 është më e ulëta, 10 është më e larta

1
  2
  3
  4
  5
  6
  7
  8
  9
  10

Emri i Kompetencës	Niveli juaj i kompetencës	Çfarë eksperience keni në zbatimin e kësaj kompetence? Jepni shembuj të situatave kur e keni demonstruar atë:	Si do të dëshironit ta përmirësoni këtë kompetencë? Çfarë duhet të mësoni për të përmirësuar kompetencën tuaj?
Edukatori i Paqes: Komunikimi me pjesëmarrësit dhe trajtimi i tyre me mirëkuptim në procesin arsimor	6	<ul style="list-style-type: none"> - Veptoi si një mbështetje trajnimi përgjegjëse për komunikimin me pjesëmarrësit në 3 projekte ndërkombëtare. - Dizenjoi formularin për të analizuar nevojat e të nxëniet të pjesëmarrësve përpara trajnimit dhe përkthente nevojat e analizuara në një program edukativ. 	- Mësoni si të përgatisni materiale edukative të ndjeshme ndaj kontekstit, gjuhës, moshës dhe aftësive.

Praktikat

Ideja e projektit Peace Fellowship është të zhvillojë një program mësimor hibrid njëvjeçar, i cili do t'u mundësojë organizatave partnere të punojnë së bashku, të ndajnë praktikrat e tyre më të mira dhe të përmirësojnë aftësitë dhe kompetencën e individëve për të vepruar për transformim paqësor.

Duke qenë se ndarja e praktikave më të mira për të adresuar sfidat e të drejtave të njeriut është një nga objektivat e Bursës së Paqes, është e rëndësishme për ne të dokumentojmë praktikrat më të mira të zhvilluara dhe të ndara gjatë Bursës së Paqes. Ne besojmë se mbledhja e praktikave më të mira të punës së paqes mund të nxisë rrjetëzimin me ekspertët vendas dhe kombëtarë, palët e interesuara dhe vendimmarrësit. Ai gjithashtu mund të shërbejë si një frymëzim për punën e ndërtimit të paqes të miqve aktualë dhe të ardhshëm të paqes.

Praktikat e mbledhura ndahen në tre seksione:

Veprimet lokale (të dizajnuara dhe të zbatuara në kuadër të Peace Fellowship)

Punëtori lokale (të dizajnuara dhe zbatuara në kuadër të Peace Fellowship)

Praktikat më të mira (të propozuara dhe të përshkruara nga Peace Fellows).

Ky version i paketës së veglave do të japë njohuri nga veprimet lokale. Për më shumë njohuri - referojuni versionit në [Anglisht](#) të manualit.

Veprimet lokale të zbatuara në kuadër të Peace Fellowship

Veprimet lokale ishin pjesë e Peace Fellowship, gjatë së cilës shokët punuan në grupe kombëtare për të identifikuar një ose dy çështje të të drejtave të njeriut, të cilave ata zgjodhën t'u përgjigjen si aktivistë të paqes. Pjesëmarrësit duhej të zhvillonin një plan veprimi për të krijuar një ndryshim dhe për të zbatuar aktivitete ndërgjegjësuese, fushata avokuese ose veprime të tjera edukative. Veprimet lokale janë zhvilluar në bazë të Kornizës së kompetencave për kulturën e paqes. Gjatë zbatimit të këtyre nismave, një fokus i veçantë iu kushtua bashkëpunimit me anëtarët e komunitetit dhe aktorët lokalë.

Objektivat e veprimeve lokale ishin::

- për të transformuar në praktikë kompetencat e fituara në Peace Fellowship
- për të vepruar si ndërtues paqeje në realitetet locale
- për të adresuar sfidat ndaj të drejtave të njeriut të cilat u shënuan në aktivitetin e hartës
- për të zhvilluar rrjetet lokale të paqëndruesve.

U kryen veprimet e mëposhtme lokale:

Gjermania

Veprimet lokale - ngjitëse për të drejtat e njeriut - synuan të rrisin ndërgjegjësimin për mungesën e lirisë së shprehjes në Gjermani, veçanërisht në kontekstin e luftës midis Izraelit në Palestinë. Për më tepër, aksioni synonte njohjen e shkeljeve të ndryshme të të drejtave të njeriut (e drejta për jetë, strehim etj.) në mbarë botën dhe hapjen e një hapësire për ndërtimin e empatisë.

Kosova

Veprimi lokal - Së bashku në ndërtimin e paqes - Aksioni njëditor përfshinte prezantimin e qasjeve teorike të prezantimit të paqes, konfliktit dhe dhunës, pasuar nga shfaqja e iniciativave të suksesshme për ndërtimin e paqes në Kosovë. U përdorën ushtrime të ndryshme për të ndihmuar pjesëmarrësit të kuptojnë se dhuna mund të manifestohet në heshtje dhe si të trajtohet ajo.

*"Unë mendoj se është shumë e rëndësishme të flasim për paqen dhe të kuptojmë se çfarë është ajo. Ajo që do të ishte mirë të shtohet është 'ballafaqimi me të kaluarën', sepse ne nuk mund të ndryshojmë nëse nuk e dimë se çfarë ka ndodhur."
- pjesëmarrëse e aksionit lokal në Kosovë.*

Poland

Aksioni lokal u projektua si një ditë artivizmi dhe zejtarie në temën e paqes. Ai trajtoi një nga sfidat e të drejtave të njeriut të vërejtura përmes një mjeti hartografik: Pushimet e refugjatëve në kufirin polak me Bjellorinë.

Ai konsistonte në hyrjen teorike të artivizmit dhe zejtarisë dhe u pasua nga pjesa krijuese. Pjesa krijuese i dha hapësirë për të eksploruar shabllonet për mbishkrime, printime në ekran dhe qëndisje.

Ukraine

Forumi për të rinjtë nga rajoni Sumy "Rreth Rinisë: shikoni, provoni dhe jepni fjalën tuaj" u organizua më 26-27 janar 2024. Veprimtaria mbledhi së bashku më shumë se 80 të rinj nga rajoni Sumy. Veprimtaria përfshinte aktivitetet e mëposhtme: - rrugë e mundësive ku të rinjtë mund të mësojnë për iniciativa dhe organizata të ndryshme rinore që punojnë në rajon. 18 iniciativa dhe organizata rinore ndanë aktivitetet dhe praktikat e tyre. - punëtori për pjesëmarrjen e të rinjve - hapësira ku pjesëmarrësit mund të zhvillojnë aftësi të ndryshme të fokusuara në pjesëmarrjen e të rinjve. Të rinjtë mund të merrnin pjesë në 6 seminare. - Hapësira e hapur - hapësira ku të rinjtë mund të kërkojnë dhe analizojnë problemet që prekin të rinjtë dhe të diskutojnë mënyrat e mundshme për zgjidhjen e tyre.

"Më në fund, të rinjtë u dëgjuan! Hapësira e hapur ishte e pabesueshme! Një bisedë e frytshme për problemet dhe zgjidhjet. Faleminderit organizatorëve që krijuan një platformë për zërin tonë!" - Nazar Pedchenko, një pjesëmarrës i forumit.

Spain

Qëllimi i seminarit, i mbajtur në Javea, Spanjë, më 31.01.24, ishte të trajtonte çështjet e ksenofobisë dhe gentrifikimit brenda komunitetit, duke nxitur lidhjet dhe mirëkuptimin midis grupeve të ndryshme të tij. Qëllimi ynë ishte të promovojmë vetë-reflektim dhe ndërgjegjësim të pjesëmarrësit dhe të rrisim njohuritë dhe kuptimin e tyre për këtë çështje.

Punëtorja, e cila u zhvillua në hapësirën e përbashkët "Comboi", mbledhi së bashku një grup të përzier vendasësh, nomadë dhe emigrantë, që përfaqësonin prejardhje dhe moshë të ndryshme. Ndërveprimi dinamik midis pjesëmarrësve pati një ndikim të rëndësishëm, duke ndezur biseda kuptimplota dhe duke lehtësuar një kuptim më të thellë të këndvështrimeve të njëri-tjetrit. Përveç kësaj, seminari siguroi një platformë të vlefshme për shkëmbimin e përvojave, duke u mundësuar pjesëmarrësve të ndajnë njohuri dhe të nxisin ndjeshmërinë midis grupeve të ndryshme brenda komunitetit. Duke parë përpara, suksesi i seminarit hap rrugën për aktivitete të mundshme vijuese në Javea.

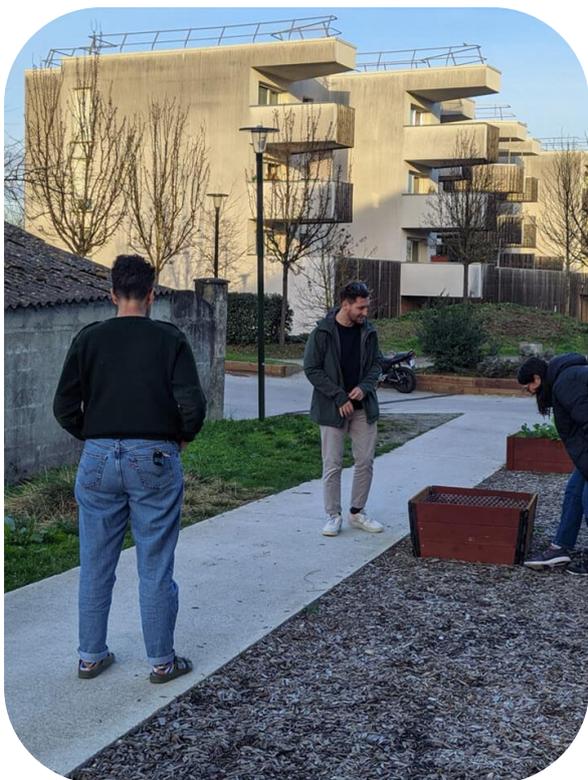
"Kam pasur perspektiva të reja për të cilat nuk kam menduar kurrë më parë, dhe ishte shumë e dobishme" - një pjesëmarrëse e aksionit lokal në Spanjë.

France

Qëllimi i aksionit është të lehtësojë aksesin në ushqim cilësor dhe të edukojë rreth ekologjisë. Në kuadër të aksionit u zhvillua punëtorja për ndërtimin e kontejnerëve dhe aktivitetet rreth kopshtarisë dhe kultivimit të ushqimit. Ai mbledhi 20 persona.

Aksioni i dytë u zhvillua në mars, i fokusuar në lidhjen e komuniteteve në Thonon. Veprimtaria ftoi njerëz nga komunitete të ndryshme për një ngjarje të përbashkët gatimi dhe darkë më pas.

Turkey

Aksioni lokal në Turqi i kushtohet fuqizimit të studentëve të universitetit me aftësi thelbësore të komunikimit jo të dhunshëm. Kjo përpjekje bashkëpunuese kryhet në partneritet me një nga institucionet arsimore kryesore të vendit, Universitetin Bogaziçi, me qëllimin kryesor për integrimin e edukimit për paqen në kurrikulat akademike formale.

Aksioni është krijuar për të angazhuar studentët e regjistruar në departamentet e mësimdhënies, me synimin e qartë për të fuqizuar edukatorët që do të mbrojnë dhe shumëfishojnë edukimin e paqes në rolet e tyre të ardhshme si mësues. Duke u fokusuar tek ata që ndjekin karrierën e mësimdhënies, iniciativa jo vetëm synon t'i pajisë individët me aftësitë e nevojshme, por gjithashtu aspiron të përfshijë parimet e komunikimit jo të dhunshëm dhe të ndërtimit të paqes brenda strukturës së institucioneve të arsimit formal, duke nxitur një kulturë të mirëkuptimit dhe zgjidhja e konflikteve. Kjo qasje e synuar synon të krijojë një ndikim të qëndrueshëm duke ushqyer një brez edukatorësh të përkushtuar në kultivimin e mjediseve mësimore paqësore dhe gjithëpërfshirëse.

Mirënjohje

Organizatat e përfshira në projekt

Peace Up! - Verein für Friedenspädagogik und gewaltfreier Konflikttransformation (Germany)

Youth Peace Ambassadors Network France (France)

Sende (Spain)

Youth Peace Ambassadors Network Turkey (Turkey)

Civil Society Research Center (Turkey)

Local Peace (Kosovo)

CENTER FOR EUROINITIATIVES (Ukraine)

Peace Ambassadors Poland

Youth Peace Ambassadors Network